

Οδηγός εύρεσης εργασίας στο NATO για Στρατιωτικούς εν αποστρατεία

Δεκέμβριος 2024
Αντιστράτηγος ε. α. Σαριδάκης Νικόλαος

Εργασία στο NATO για Στρατιωτικούς εν αποστρατεία.

Νικόλαος Σαριδάκης*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η αφυπηρέτηση των στρατιωτικών αποτελεί έναν σταθμό ζωής ανεξάρτητα του τρόπου εξόδου από την υπηρεσία. Μετά από 25-40 χρόνια υπηρεσίας μία νέα ζωή ξεκινά. Ο «αυτόματος πιλότος» που μας οδηγεί από την ηλικία των 6 ετών (δημοτικό, γυμνάσιο, λύκειο, σχολή, εκπαίδευση, υπηρεσία, μεταθέσεις) δεν υπάρχει πλέον.

Ακόμα και για όσους εθελοντικά επιλέγουν να εξέλθουν της υπηρεσίας υπάρχει μία σημαντική μεταβολή στην καθημερινότητα τους αλλά και του οικογενειακού τους περιβάλλοντος. Η στρατιωτική ζωή είναι «γεμάτη» με όλη την σημασία της λέξεως. Εκπαιδεύσεις, Μονάδες, Επιτελεία, Εξωτερικό, αποστολές, συχνή αλλαγή κοινωνικού περιβάλλοντος, απρόβλεπτες αλλαγές, κ.λπ. συνοδεύουν τους στρατιωτικούς μέχρι την αφυπηρέτηση.

Το συναρπαστικό ταξίδι όμως κάποτε τελειώνει, «οι μηχανές ρίχνουν στροφές» και οι στρατιωτικοί ε. α. χαράσσουν μία νέα πορεία ζωής. Οί επιλογές είναι πολλές και ενδιαφέρουσες: Οικογένεια, φίλοι, ταξίδια, ψυχαγωγία, κοινωνικότητα, επιχειρηματικότητα, σύλλογοι, ινστιτούτα, ενώσεις, τοπική αυτοδιοίκηση, πολιτική, δημόσια διοίκηση, επαγγελματικές ασχολίες, μόρφωση, εκπαίδευση, αυτό-βελτίωση, και επιστροφή στις ρίζες είναι μερικές από τις επιλογές των στρατιωτικών ε. α.

Από την εμπειρία μου μετά την αφυπηρέτηση διακρίνω ότι πολλοί στρατιωτικοί ε. α. επιθυμούν να εργαστούν. Έχουν εμπειρία, γνώσεις στο αντικείμενό τους και εργασιακή κουλτούρα. Η εύρεση εργασίας όμως δεν είναι και τόσο εύκολη υπόθεση δεδομένου και των επαγγελματικών ευκαιριών που δίνει η χώρα μας. Οι αποδοχές συνήθως δεν είναι ικανοποιητικές για τα προσόντα που διαθέτουν.

Το NATO είναι ένας επαγγελματικός χώρος που ταιριάζει στους ε. α. στρατιωτικούς κατ' αρχήν ως περιβάλλον εργασίας. Η οργάνωση, η ιεραρχία, οι απαιτήσεις της εργασίας, ο κώδικας επικοινωνίας, το ευρύ αντικείμενο από τεχνικές θέσεις μέχρι υψηλές επιτελικές θέσεις και φυσικά οι ικανοποιητικές αποδοχές είναι ελκυστικά στοιχεία για να σκεφτεί ο ε. α. στρατιωτικός την περίπτωση εργασίας στο NATO.

Ο δρόμος μέχρι την πρόσληψη δεν είναι εύκολος, αλλά ούτε και απαγορευτικός. Χρειάζεται πολύ καλή ενημέρωση για τις δυνατότητες που υπάρχουν και τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθηθούν για την επιτυχή πρόσληψη. Το βασικότερο όμως που χρειάζεται είναι η επιθυμία και η δημιουργία οράματος εργασίας στο NATO. Με μέσο όρο ηλικίας αφυπηρέτησης τα 52-57 έτη, η εργασία μπορεί να φτάσει μέχρι τα 65, οπότε εξασφαλίζεται ένας εργασιακός βίος περίπου 8-12 ετών. Δηλαδή μία νέα επαγγελματική καριέρα.

Πιθανόν να έχει δημιουργηθεί ένας μύθος για την εργασία στο NATO και στους διεθνείς οργανισμούς, ότι οι εργαζόμενοι είναι πολύ υψηλών εξαιρετικών προσόντων που υπερβαίνουν τις ικανότητες του Έλληνα στρατιωτικού ε. α. Αυτό όμως (πλην μητρικής ξένης γλώσσας) δεν ισχύει και πολλοί από όσους στρατιωτικούς υπηρέτησαν ως εν ενεργεία στο NATO έχουν ίδια αντίληψη για τα απαιτούμενα επαγγελματικά προσόντα στο NATO και κυρίως για την επαγγελματική κουλτούρα και την ποιότητα των

εργαζομένων. Παρά τις λεπτομερείς διαδικασίες προσλήψεων, και αξιολογήσεων υπάρχουν εργαζόμενοι όλων των επιπέδων (εξάιρετοι, πολύ καλοί, καλοί, μέτριοι).

Στον οδηγό πρόσληψης περιγράφονται συνοπτικά και συγκεντρωτικά οι διαδικασίες και τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθηθούν από τον/την στρατιωτικό ε. α. που επιθυμούν να εργαστούν ως ιδιώτες (civilian) στο NATO. Λεπτομέρειες παρέχονται στις ιστοσελίδες προσλήψεων (recruitment) του NATO. Εκτός του NATO υπάρχουν ανάλογες διαδικασίες πρόσληψης και από άλλους διεθνείς οργανισμούς (ΟΗΕ, ΕΕ, ΟΑΣΕ, FRONTEX) αλλά λόγω εμπειρίας και γνώσης διαδικασιών ο οδηγός αναφέρεται μόνο στο NATO.

Ο οδηγός πρόσληψης μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσης και από οποιονδήποτε άλλο ενδιαφερόμενο (μη στρατιωτικό) αφού οι πληροφορίες των διαδικασιών πρόσληψης είναι κοινές για όλους τους αιτούντες. Τα τελευταία χρόνια πολλοί νέοι, αλλά και καταξιωμένοι επαγγελματίες αναζητούν εργασία στο εξωτερικό, οπότε το NATO πιθανόν να τους ενδιαφέρει επαγγελματικά για εργασιακή εμπειρία ή καριέρα. Η δημιουργία στο NATO των νέων επιχειρησιακών χώρων (operational domains) του διαστήματος (space) και του κυβερνοχώρου (cyber space) αποτελούν τομείς ελκυστικού επιστημονικού ενδιαφέροντος και επαγγελματικής εξέλιξης.

Ειδικά για τους νέους το NATO εφαρμόζει το Internship Program και το Young Professional Program (YPP), είναι όμως εκτός σκοπού τα υπόψη προγράμματα και δεν περιλαμβάνονται στον παρόντα οδηγό.

Οι Έλληνες εργαζόμενοι στο NATO τυγχάνουν πολύ καλής αποδοχής λόγω εμπειρίας, γνώσεων, εργασιακής κουλτούρας, αποτελεσμάτων, χειρισμού προβλημάτων, ευελιξίας, προσαρμοστικότητας, φιλικότητας, επικοινωνίας, και κοινωνικότητας. Επιπλέον με την εργασία στο NATO δυνατόν να υποστηρίζονται έμμεσα θέματα Ελληνικού ενδιαφέροντος.

Τονίζεται ότι ο οδηγός πρόσληψης δεν απευθύνεται σε εν ενεργεία στρατιωτικούς με την προτροπή να συνεχίσουν με αγάπη και αφοσίωση την υπηρετήσή τους στις Ένοπλες Δυνάμεις. Εύχομαι ο οδηγός να βοηθήσει τους ενδιαφερόμενους που επιθυμούν να εργαστούν στο NATO και ένας νέος δρόμος να ανοίξει στη ζωή τους με την επιτυχή πρόσληψη. **YOU HAVE BEEN SELECTED!**

Με την ευκαιρία σύνταξης του οδηγού, θα ήθελα να εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου στον αγαπητό συμμαθητή και φίλο Χρήστο Αθανασιάδη (Αντιστράτηγο ΔΒ ε. α.) και στον αγαπητό φίλο Κώστα Ρήγα (Αξιωματικό ΔΒ ε. α.) για τις πολύτιμες συμβουλές, κατευθύνσεις και καθοδήγηση τους μέχρι την αρχική πρόσληψή μου στην NCIA στις 05 Νοεμβρίου 2019.

Με εκτίμηση στους αναγνώστες

ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. **Από πλευράς ιεραρχίας-αποδοχών**, οι θέσεις εργασίας των civilians στο NATO διακρίνονται σε τέσσερις κυρίως κατηγορίες:

- α. Διευθυντικές A5-A6 (Director, Chief).
- β. Συμβουλευτικές A3-A4 (Principals, Branch Head, Head of Unit, Section Head, Business Area Owners, Coordinators).
- γ. Εκτελεστικές A1-A3 (Seniors, Staff Officer, Project Managers, Team Leaders, Service Delivery Managers).
- δ. Τεχνικές – Υποστήριξης G8-G12 (Technicians, Administrators, Project Support, Assistants).

Οι αποδοχές (βασικός μισθός) αναφέρονται στην προκήρυξη θέσης και εξαρτώνται από τον βαθμό πρόσληψης και την χώρα εργασίας. Επιπλέον χορηγούνται επιδόματα ανάλογα με την οικογενειακή κατάσταση, εργασία εκτός χώρας, κλπ..

Παρά τη συγκέντρωση των απαιτούμενων προσόντων από στρατιωτικούς ε. α. η πιθανότητα επιτυχίας αφορά κατά 90% θέσεις των κατηγοριών 1γ (A1-A3) και 1δ (G8-G12). Οι κατηγορίες 1α (A5-A6) και 1β (A3-A4), όταν δημιουργηθεί κενή ή νέα θέση, καλύπτονται κυρίως από civilians που εργάζονται πολλά χρόνια στο NATO και προτιμώνται. Πολλοί αξιωματικοί ε. α. θεωρούν ότι έχουν τα προσόντα για θέση κατηγορίας 1α ή 1β, υποβάλλουν αίτηση, δεν καλούνται ούτε στην αρχική επιλογή (short list) και απογοητεύονται.

Οπότε οι στρατιωτικοί ε. α. θα πρέπει να έχουν υπόψη τους ότι για τους απόφοιτους παραγωγικών σχολών (Bachelor) η συνήθης και πιθανή πρόσληψη αφορά την κατηγορία 1γ δηλ. ανάλογη χειριστή σε επιτελείο. Είναι οι θέσεις εκτέλεσης και παράγουν το κυρίως έργο στο NATO.

Οι στρατιωτικοί ε. α. προερχόμενοι από τις σχολές υπαξιωματικών ή άλλες κατηγορίες προέλευσης που δεν κατέχουν πανεπιστημιακό τίτλο σπουδών μπορούν να προσληφθούν στην κατηγορία 1δ. Όσοι βέβαια διαθέτουν Bachelor ή Master μπορούν να προσληφθούν και στην κατηγορία 1γ ή παραπάνω, όπως οι στρατιωτικοί ε. α. από τις παραγωγικές σχολές ή τα ΑΣΕΙ.

2. **Από πλευράς γεωγραφίας** οι θέσεις αφορούν όλες τις διοικήσεις και τις υπηρεσίες του NATO. Στις ΗΠΑ αφορούν το Allied Command Transformation (ACT) στο Νόρφολκ, ενώ στην Ευρώπη – Τουρκία είναι σε όλες τις χώρες. Ο μεγάλος αριθμός θέσεων είναι βέβαια στο Βέλγιο για το Allied Command Operations (ACO), NATO Communications Information Agency (NCIA), και International Staff (IS). Σημαντικός επίσης αριθμός θέσεων αφορά την Ολλανδία στην NCIA, το Λουξεμβούργο στην NSPA (NATO Support Procurement Agency) καθώς και στις συμμαχικές διοικήσεις JFC Naples (Ιταλία), JFC Brunssum (Ολλανδία), LANDCOM (Τουρκία), MARCOM (Μεγάλη Βρετανία), AIRCOM (Γερμανία).

Η γεωγραφική θέση της εργασίας θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη λόγω του διαφορετικού κόστους ζωής. Το Λουξεμβούργο, η Ολλανδία και οι ΗΠΑ έχουν πολύ υψηλό κόστος ζωής και ακολουθούν το Βέλγιο, η Γερμανία και η Μεγάλη Βρετανία.

3. **Από πλευράς ειδικότητας** οι θέσεις αφορούν όλα τα αντικείμενα: Human recourses, intelligence, capabilities, physical security, civil engineering, media, civil

political cooperation, finance, legal, logistics, transportation, administrative support, defense planning, CIS, Cyber security, contracting, project management, κ.λπ.

Μεγάλος αριθμός θέσεων αφορά το αντικείμενο Communication Information Systems (CIS) στην NCIA, αλλά υπάρχουν θέσεις για όλες τις ειδικότητες και ειδικεύσεις. Ειδικότερα με το πρόγραμμα NATO 2030 ανοίγουν συνεχώς πολλές θέσεις για άλλες ειδικότητες πλην CIS, ενώ σταδιακά δημιουργούνται οι δομές του NATO για την τωρινή ή μετέπειτα κατάσταση στην Ουκρανία.

Η επιτυχής πρόσληψη βασίζεται σε τρία διακριτά στοιχεία: α) γνώση του αντικείμενου, β) εμπειρία ανάλογης θέσης και γ) εταιρική (NATO) και διεθνής κουλτούρα. Άρα ο υποψήφιος εργαζόμενος θα πρέπει να επιλέξει εξ αρχής τα γνωστικά αντικείμενα (ρόλοι) στα οποία διαθέτει τη γνώση, έχει εμπειρία ανάλογων θέσεων σε εθνικό ή Νατοϊκό επίπεδο και αντιλαμβάνεται την κουλτούρα του NATO (επικοινωνία-συνεργασία σε διεθνές επίπεδο και την κάλυψη των soft skills που ζητούνται από την προκήρυξη της θέσης). Ακόμα και η συμμετοχή σε επιτροπές, σχολεία NATO, ασκήσεις, αποστολές, συνέδρια κ.λπ. συνδράμουν στην απόδειξη της εταιρικής κουλτούρας.

Ο υποψήφιος θα πρέπει να εστιάζει σε θέσεις που σχετίζονται κυρίως στα αντικείμενα της ειδικότητάς του. Η επιλογή πολλών και διαφορετικών γνωστικών αντικείμενων δεν προϋποθέτει θετική έκβαση της αίτησης. Θα πρέπει να επιλέγονται δύο με τρεις ρόλοι ή γνωστικά αντικείμενα (πχ. HR, defense planning) στα οποία συγκεντρώνεται το μεγαλύτερο μέρος της γνώσης και εμπειρίας θέσεως και ιδιαίτερα τα τελευταία πέντε χρόνια στην διάρκεια της ενεργού υπηρεσίας. Η επιλογή έως τριών ρόλων βοηθά επίσης και στην κατάλληλη προετοιμασία (πιστοποιητικά), αντίληψη απαιτήσεων ρόλου και τελικά στην επιτυχή πρόσληψη και εργασία.

4. Από πλευράς εργασιακής σχέσης διακρίνονται δύο κατηγορίες:

α. Οι NATO International Civilians (NIC), οι οποίοι προσλαμβάνονται απ' ευθείας από το NATO και η διάρκεια εργασίας για όλες τις κατηγορίες είναι τρία έτη με περίοδο δοκιμής (probation) έξι μήνες. Στις περισσότερες των περιπτώσεων, μετά το τέλος της τριετίας γίνεται επέκταση (extension) της εργασιακής σχέσης χωρίς άλλη διαδικασία πρόσληψης, έως 10 χρόνια ή και περισσότερο. Η επέκταση βασίζεται στην αξιολόγηση (evaluation) του εργαζόμενου. Παραλλαγή των NIC εργαζόμενων είναι οι Project Linked NIC (PLN) και οι Temp (temporary), με διετή σχέση εργασίας.

β. Οι συμβασιούχοι (contractors ή consultants), οι οποίοι προσλαμβάνονται μέσω πιστοποιημένων από το NATO εταιρειών πρόσληψης και καλύπτουν έως και 40% των εργαζομένων σε ορισμένες περιπτώσεις. Η διάρκεια εργασίας είναι συνήθως έξι μήνες ή ένα έτος και αφορά τις κατηγορίες 1γ και 1δ. Στις περισσότερες των περιπτώσεων και ανάλογα με την απόδοση του εργαζόμενου οι συμβάσεις εργασίας επεκτείνονται συνεχώς ή μετατρέπονται σε θέσεις NIC μετά από διαδικασία πρόσληψης απ' ευθείας μέσω NATO (περίπτωση 4α). Σε αρκετές περιπτώσεις οι contractors εξελίσσονται σε NIC, λόγω σταθερότητας εργασίας και καλύτερων αποδοχών, ασφάλισης και σύνταξης ή εφάπαξ.

Στις επόμενες ενότητες περιγράφονται οι διαδικασίες πρόσληψης για NIC και contractors.

Α. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΩΣ NATO INTERNATIONAL CIVILIAN (NIC)

Η διαδικασία εφαρμόζεται για κάλυψη μονίμων αναγκών και περιλαμβάνει τρία στάδια: 1) Υποβολή αίτησης μέσω πλατφόρμας, 2) Προ-επιλογή (βίντεο συνέντευξη) και 3) Επιλογή (short list) για γραπτή εξέταση- τελική συνέντευξη.

1. Υποβολή αίτησης

Ο παρακάτω σύνδεσμος παραπέμπει στην ιστοσελίδα TALEO προσλήψεων του NATO.

<https://nato.taleo.net/careersection/2/jobsearch.ftl?lang=en>

WELCOME, YOU ARE NOT SIGNED IN.

Job Search | My Jobpage

Search | Advanced Search | All Jobs

Job Search

Search Criteria

Specify your job search criteria, then click "Search for Jobs".

Jobs available in: English (116)

Hide Search Criteria | Save this Search

Job Number

Keywords

Job Field

Job Field

All

Add Job Field

Location

Location

All

Add Location

Organization

Organization

All

Add Organization

Search for Jobs | Clear | RSS

Search Tips
You can search jobs by selecting relevant criteria in the drop-down menus. You can also use a job number or a keyword.

Multiple selections
You can search for jobs in more than one job field, location and organization. After selecting a value in one of these fields, click "Add..." and make another selection.

Staff Officer (Internal Control & Data Protection)

Job Number: 241165 - Italy-Naples
Application Deadline: 07-Sep-2024, 12:59:00 AM
NATO Body: Joint Force Command Naples - Grade: NATO Grade G17
[Apply](#) | [Add to My Job Cart](#)

Staff Officer (IM Coordinator)

Job Number: 241250 - Belgium-Mons
Application Deadline: 09-Sep-2024, 12:59:00 AM
NATO Body: Supreme Headquarters Allied Powers Europe - Grade: NATO Grade G15
[Apply](#) | [Add to My Job Cart](#)

Staff Officer (Cyber Security/Incident Response Manager)

Job Number: 241093 - United States of America-Norfolk
Application Deadline: 01-Sep-2024, 12:59:00 AM
NATO Body: Headquarters Supreme Allied Commander Transformation - Grade: NATO Grade G15
[Apply](#) | [Add to My Job Cart](#)

Staff Officer (Current TMP/Quality Control) - PLN AGENDA 2030

Job Number: 241278 - Italy-Naples
Application Deadline: 19-Sep-2024, 12:59:00 AM
NATO Body: Joint Force Command Naples - Grade: NATO Grade G15
[Apply](#) | [Add to My Job Cart](#)

Jobs - Page 1 out of 5 Previous | 1 2 3 4 5 | Next

Privacy Agreement

Select a language

English

[Printable Format](#)

NATO may use your personal data in relation to the evaluation and selection of your application, including, but not limited to, screening up and conducting interviews and tests, evaluating and assessing the results thereto and as is otherwise needed in recruitment processes, including the final recruitment. NATO may collect personal data directly from candidates as well as from information sources that are publicly available, such as social media or other publicly available websites.

Data retention

NATO will retain your personal data for 5 years from the date of submission or the latest update of your details /account information. After 5 years from the submission or the latest update of your data, your personal data will be deleted and will not be accessible for viewing or tracking.

If you are successful in the NATO recruitment process and become an employee, your personal data may become a part of your personnel file, may be used for other employment/work-related purposes and may be kept in NATO's talent pool for possible future roles. Your personal data may also be subject to further additional privacy terms related to NATO employees.

Information security

Your personal data will be treated with utmost confidentiality on a need-to-know basis only. In certain specific circumstances, NATO will need to transmit your personal data, or information based on your personal data, to third parties (such as, but not limited to, selection providers or test administrators) on a need-to-know basis and for the performance of its recruitment and selection functions only. Appropriate measures are taken to protect the integrity of such data during transfer. NATO may also take appropriate back-up copies and use other such means to prevent the accidental damage or destruction to your personal data and to ensure that our services are functioning properly.

NATO International Civilians please note that in selecting members of the staff to fill vacant posts, account will be taken of their professional qualifications, performance record and experience.

☐ Accept ☐ Decline

Μετά την απόκτηση δικαιωμάτων πρόσβασης επιλέγεται η θέση ενδιαφέροντος και θα πρέπει να συμπληρωθούν όλες οι απαιτούμενες πληροφορίες στις επτά (7) ενότητες (CV Parsing... έως και Review and Submit) που φαίνονται παρακάτω.

Για την θέση ενδιαφέροντος που επιλέγεται ο υποψήφιος θα πρέπει να συγκεντρώνει όλα τα απαιτούμενα (essentials) προσόντα (qualifications) και όσον το δυνατόν περισσότερα από τα επιθυμητά (desirables) τα οποία είναι καθοριστικά για το επόμενο στάδιο σε περίπτωση πολλών υποψηφίων με τα απαιτούμενα (essentials).

Τονίζεται ότι την πρώτη φορά εισαγωγής των στοιχείων απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή για να καλυφθούν ικανοποιητικά όλες οι ενότητες. Η ενότητα που παρουσιάζει ξεχωριστό ενδιαφέρον σε κάθε αίτηση είναι η δεύτερη στη σειρά (Prescreening) όπου ο αιτών θα πρέπει να απαντήσει προσεκτικά και με ακρίβεια, διότι από αυτήν την

ενότητα αντλούν οι hiring managers τις απαιτούμενες πληροφορίες για αξιολόγηση της αίτησης και πιθανή επιλογή για το επόμενο στάδιο (HireVue συνέντευξη).

Μετά την εισαγωγή των στοιχείων στις ενότητες (CV Parsing..... έως και Review and Submit) ο αιτών μπορεί να κάνει υποβολή, αποθήκευση ή έξοδο. Τονίζεται ότι τα στοιχεία στις επιμέρους ενότητες θα πρέπει να είναι συγχρονισμένα μεταξύ τους και με το CV.

Μόλις υποβληθεί η αίτηση λαμβάνεται αυτόματα μέσω email μήνυμα ορθής λήψης.

Για θέσεις στην NSPA ακολουθείται η αντίστοιχη διαδικασία μέσω του συνδέσμου <https://nspa-nato.career.emply.com/vacancies>

2. Προεπιλογή (pre-selection) - Βίντεο συνέντευξη

Στο δεύτερο στάδιο της προεπιλογής (pre-selection) οι αιτήσεις μέσω TALEO επεξεργάζονται από τους hiring managers και οι πλέον ενδιαφέρουσες (8-12 ανά θέση) επιλέγονται για το στάδιο του HireVue interview ή recorded video interview. Όπως επισημάνθηκε στην προηγούμενη παράγραφο ο υποψήφιος θα πρέπει να συγκεντρώνει όλα τα απαιτούμενα (essentials) προσόντα (qualifications) και όσον το δυνατόν περισσότερα από τα επιθυμητά (desirables) προσόντα.

Με το πέρας της επεξεργασίας των αιτήσεων ενημερώνονται σχετικά με email όλοι οι αιτούντες. Ο συνήθης χρόνος απάντησης είναι 1-3 μήνες από την ημερομηνία λήξης της υποβολής αιτήσεων, ανάλογα με τον αριθμό των αιτήσεων που υποβλήθηκαν.

Όσοι επιλέγονται για HireVue συνέντευξη, στο email που λαμβάνουν ενημερώνονται για τον διαθέσιμο χρόνο εκτέλεσης της συνέντευξης. Ο συνήθης χρόνος είναι εντός 8 ημερών από την λήψη της ειδοποίησης.

Η συνέντευξη είναι η καταγραφή ενός video σε ερωτήσεις προσαρμοσμένες για την θέση. Η διάρκεια της συνέντευξης είναι περίπου 30' συμπεριλαμβανομένου του χρόνου ενημέρωσης και του χρόνου εξοικείωσης (1-2 ερωτήσεις). Η ιδιαιτερότητα της συνέντευξης είναι η απουσία προσώπου ελεγκτή της διαδικασίας. Ο εξεταζόμενος ακολουθεί τις οδηγίες και όταν είναι έτοιμος ξεκινά την διαδικασία και απαντά στις ερωτήσεις που εμφανίζονται στην οθόνη, κοιτάζοντας την κάμερα καταγραφής και βλέποντας τον εαυτό του στην οθόνη.

Η πραγματική καταγραφή – συνέντευξη διαρκεί 12-15 λεπτά και περιλαμβάνει 4-5 ερωτήσεις τεχνικού περιεχομένου πάνω στα καθήκοντα (duties). Ο εξεταζόμενος θα πρέπει να έχει προετοιμαστεί για πιθανές ερωτήσεις με βάση τα duties στην περιγραφή θέσης (job description).

Σε κάποιες περιπτώσεις για αύξηση της ταχύτητας πρόσληψης ορισμένες υπηρεσίες του NATO (ACO, ACT) δεν περιλαμβάνουν το δεύτερο βήμα της βίντεο συνέντευξης, αλλά προχωρούν αμέσως στο τρίτο στάδιο της επιλογής (short list).

3. Επιλογή (Short list) – Γραπτή εξέταση και τελική συνέντευξη

Το τρίτο στάδιο περιλαμβάνει την γραπτή εξέταση (written test) και την τελική συνέντευξη (interview).

Οι συνεντεύξεις καταγραφής βίντεο του δεύτερου σταδίου επεξεργάζονται από τους hiring managers και οι πλέον ενδιαφέρουσες (4-5 ανά θέση) επιλέγονται για το επόμενο στάδιο (short list) της γραπτή εξέτασης και τελικής συνέντευξης. Με το πέρας επεξεργασίας των βίντεο συνεντεύξεων, ενημερώνονται με email, τόσο αυτοί που επιλέγονται (short list) για την γραπτή εξέταση και την τελική συνέντευξη, όσο και αυτοί που δεν επιλέγονται. Ο συνήθης χρόνος απάντησης είναι 3-4 εβδομάδες από την ημερομηνία λήξης της HireVue συνέντευξης.

Όσοι επιλέγονται στο email που λαμβάνουν ενημερώνονται για τις ημερομηνίες διεξαγωγής της γραπτής εξέτασης και της συνέντευξης. Ο συνήθης χρόνος διεξαγωγής είναι 10 – 20 ημέρες από την λήψη της ειδοποίησης. Σε κάποιες περιπτώσεις (NCIA) οι υποψήφιοι καλούνται να επιλέξουν την ώρα της συνέντευξης στην ημερομηνία που καθορίζεται για την συνέντευξη.

Η γραπτή εξέταση μπορεί να ποικίλλει σε διάρκεια από 1 έως 3 ώρες, ανάλογα με την θέση. Οι ερωτήσεις σχετίζονται με τα καθήκοντα (duties) της θέσης που

περιλαμβάνονται στην προκήρυξη. Οι υποψήφιοι ταυτόχρονα εξετάζονται και στην επάρκεια της Αγγλικής γλώσσας (Η Γαλλική ζητείται κατά περίπτωση συνήθως σε θέσεις A5-A6). Οι υποψήφιοι με τα καλύτερα αποτελέσματα θα επιλεγούν για το επόμενο στάδιο της συνέντευξης. Η NCIA κυρίως λόγω μεγάλου αριθμού θέσεων που προκηρύσσονται, δεν περιλαμβάνει στο τρίτο στάδιο την γραπτή εξέταση, αλλά μόνο την τελική συνέντευξη.

Η συνέντευξη είναι προσωπική είτε μέσω ηλεκτρονικής εφαρμογής, είτε με πρόσκληση και φυσική παρουσία για κάποιες θέσεις συνήθως A4 και πάνω. Η ομάδα συνέντευξης (πάνελ) είναι πενταμελής με συντονιστή και επιβλέπων. Κάθε μέλος της ομάδας υποβάλλει με καθορισμένη σειρά 2-3 προετοιμασμένες ερωτήσεις κοινές για όλους τους υποψηφίους. Υπάρχει δυνατότητα διευκρινήσεων, αλλά λόγω χρόνου 45 λεπτών, ο υποψήφιος θα πρέπει να δίνει απαντήσεις με συντομία και σαφήνεια. Κάθε μέλος της ομάδας συνέντευξης μπορεί να κάνει ερώτηση διευκρίνισης (follow up) στον υποψήφιο. Στο τέλος της συνέντευξης δίνεται χρόνος στον υποψήφιο για υποβολή 1-2 ερωτήσεων στην ομάδα συνέντευξης. Ενδείκνυται η υποβολή ερωτήσεων που σχετίζονται μόνο με τα καθήκοντα, καθώς και η έκφραση ευχαριστιών για την πρόσκληση και την συνέντευξη.

Η έκδοση των αποτελεσμάτων γίνεται 4-6 εβδομάδες μετά την τελική συνέντευξη και ο υποψήφιος ενημερώνεται με email. Το αποτέλεσμα θα είναι ένα εκ των τριών: επιτυχών (successful), επιτυχών σε λίστα αναμονής (successful reserve list), αποτυχών. Το αποτέλεσμα επιτυχών σε λίστα αναμονής (successful reserve list) δεν δίνεται για όλες τις θέσεις και δεν εγγυάται πρόσληψη. Συνήθως όμως το αποτέλεσμα αυτό οδηγεί με μεγάλη πιθανότητα σε πρόσληψη μόλις προκύψει θέση με τα ίδια καθήκοντα χωρίς καμία άλλη διαδικασία επιλογής.

Εν συνεχεία ο επιτυχών ενημερώνεται για την διαδικασία πρόσληψης η οποία περιλαμβάνει: επαλήθευση στοιχείων αίτησης (κυρίως τίτλων σπουδών), ιατρικές εξετάσεις, **Security Clearance με μέριμνα του NATO**, άδεια εργασίας, άδεια παραμονής στην χώρα εργασίας, κλπ. Όταν ολοκληρωθούν όλοι οι έλεγχοι καθορίζεται ημερομηνία έναρξης εργασίας σε συνεννόηση με τον επιτυχόντα εργαζόμενο και ορίζεται ένας μέντορας από το NATO για την υποδοχή και ενημέρωση του.

Γενικότερα ο χρόνος πρόσληψης στο NATO ως NIC είναι 8-12 μήνες, από την δημοσίευση της περιγραφής θέσεως και ανάλογα με τον αριθμό των υποψηφίων.

Σημαντικό στοιχείο για τους NIC εργαζόμενους είναι η ένταξη τους από την έναρξη εργασίας σε ασφαλιστικό φορέα με ιατρική και νοσοκομειακή κάλυψη, καταβάλλοντας τις ανάλογες κρατήσεις.

Αμέσως μετά την πρόσληψη θα πρέπει να προσαρμοστεί στο εργασιακό περιβάλλον. Υπάρχει δοκιμαστική (probation) περίοδος έξι μήνες για προσαρμογή, ενημέρωση και ανάληψη εργασιακών καθηκόντων. Μετά τους έξι μήνες επιβεβαιώνεται η επιτυχής περάτωση της δοκιμαστικής περιόδου. Περιπτώσεις ανεπιτυχούς ολοκλήρωσης της δοκιμαστικής περιόδου συναντώνται σπάνια και μόνο για περιπτώσεις που δεν συνάδουν με τον κώδικα ηθικής (ethic code) και εργασίας του NATO.

Για την καλύτερη προσαρμογή στο εργασιακό περιβάλλον όπως προαναφέρθηκε καθορίζεται ένας έμπειρος εργαζόμενος ως sponsor για την υποδοχή, γνωριμία, και ομαλή ένταξη. Το NATO «επενδύει» στον NIC εργαζόμενο και τις πρώτες 100 ημέρες παρέχονται όλα τα εφόδια (υλικό πληροφορικής, εκπαιδεύσεις, ενημέρωση για τις εσωτερικές διαδικασίες λειτουργίας, κ.λπ.) ώστε ο νέος εργαζόμενος να γίνει γρήγορα παραγωγικός και αποτελεσματικός.

B. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΩΣ CONTRACTOR

Όπως έχει αναφερθεί στην προηγούμενη ενότητα ένα σημαντικό ποσοστό (έως 40%) των εργαζομένων στο NATO καλύπτεται από συμβασιούχους εργαζόμενους (contractors) για κάλυψη επείγουσών αναγκών και για συμβάσεις συνήθως εξαμήνης ή ετήσιας διάρκειας. Στις περισσότερες δε των περιπτώσεων και εφόσον η απόδοση του εργαζόμενου είναι ικανοποιητική, οι συμβάσεις εργασίας ανανεώνονται έως και πέντε χρόνια. Τονίζεται ότι η κυριότερη δεξαμενή NIC εργαζομένων είναι οι contractors. Οπότε ως γενικότερη προσέγγιση, η σχέση εργασίας contractor αποτελεί μεν ανεξάρτητη εργασιακή σχέση, αλλά ταυτόχρονα το πρώτο και βασικό βήμα εάν κάποιος θέλει να εργαστεί για πολλά χρόνια στο NATO και να διεκδικήσει θέση NIC. Συνήθως μετά από 2-3 χρόνια εργασίας ως contractor είναι επιτυχές το αποτέλεσμα για θέση NIC. Η διαδικασία πρόσληψης contractor περιλαμβάνει τα παρακάτω βήματα:

1. Επιλογή εταιρείας

Το NATO προσλαμβάνει contractors μέσω εταιρειών που έχουν επιλεγεί για παροχή υπηρεσιών contractors. Η επιλογή εταιρειών γίνεται κάθε πέντε χρόνια κατόπιν διαγωνισμού και περιλαμβάνει 10-15 εταιρείες από κ-μ του NATO. Την περίοδο 2023-2028 κάποιες από τις εταιρείες που αναγνωρίστηκαν στο διαδίκτυο είναι: LA International, Vector Synergy, Cosmote, Brevco Services, EMW, NCIM Groep, Eurocity. Τα στοιχεία επικοινωνίας των εταιρειών είναι διαθέσιμα στο διαδίκτυο και ο κάθε υποψήφιος μπορεί να επικοινωνήσει και να εξετάσει πιθανή συνεργασία. Αυτό είναι απαραίτητο για τα επόμενα βήματα της διαδικασίας, αλλά και για να δημιουργηθεί κλίμα συνεργασίας, καλή επικοινωνία, αξιοπιστία και εμπιστοσύνη μεταξύ υποψηφίου και εταιρείας. Σε αρκετές περιπτώσεις ήδη εργαζόμενοι μέσω εταιρειών συστήνουν άλλους υποψηφίους στις εταιρείες που εργάζονται. Σημειώνεται ότι η σύσταση (recommendation) χρησιμοποιείται συχνά διότι εκτός από τα επαγγελματικά προσόντα (hard skills) οι εταιρείες αναζητούν εργαζόμενους που έχουν τα απαραίτητα soft skills και την κουλτούρα εργασίας σε διεθνή οργανισμό, οπότε μέσω σύστασης θέλουν να έχουν μία αρχική ενημέρωση της καταλληλότητας του υποψηφίου.

2. Έκδοση πιστοποιητικού ασφαλείας (Security Clearance)

Ο υποψήφιος εργαζόμενος θα πρέπει να διαθέτει NATO SC για να μπορέσει να συμμετάσχει στη διαδικασία προ-επιλογής και για να εργαστεί αν επιλεγεί ως contractor. Το NATO SC εκδίδεται από την αρμόδια εθνική αρχή του κράτους έκδοσης ταυτότητας του υποψηφίου. Η υποβολή των δικαιολογητικών και η αίτηση έκδοσης του πιστοποιητικού ασφαλείας γίνεται από την εταιρεία που επιλέγει ο υποψήφιος και για λογαριασμό της οποίας εκδίδεται το πιστοποιητικό. Ο συνήθης χρόνος έκδοσης είναι 4-6 μήνες και απαιτείται ταυτότητα πολιτικού τύπου. Για αυτό ο υποψήφιος (ε. α.) εφόσον επιθυμεί να εργαστεί άμεσα μετά την αποστρατεία, θα πρέπει να έχει κάνει έγκαιρα επιλογή εταιρείας συνεργασίας, ώστε με την έκδοση ταυτότητας πολιτικού τύπου να μπορέσει να υποβάλλει τα δικαιολογητικά έκδοσης του SC.

3. Προσύμφωνο εργασίας – Υποβολή αίτησης

Οι κενές θέσεις εργασίας των contractors αποστέλλονται από το NATO στις εταιρείες πρόσληψης, οι οποίες με την σειρά τους ανακοινώνουν (σχεδόν καθημερινά) μέσω των ιστοσελίδων τους στο διαδίκτυο τις υπόψη κενές θέσεις και αναζητούν υποψηφίους που να πληρούν τα απαιτούμενα προσόντα. Σε περίπτωση συμφωνίας μεταξύ της εταιρείας και του υποψηφίου για υποβολή στο NATO υποψηφιότητας, τότε

οι εταιρείες καλούν τον υποψήφιο να υπογράψει συμφωνητικό υποψηφιότητας το οποίο περιλαμβάνει την ωριαία αποζημίωση, τη διαθεσιμότητα ανάληψης εργασίας και τη δέσμευση μη υποβολής υποψηφιότητας με άλλη εταιρεία.

Η ωριαία αποζημίωση (rate) κυμαίνεται από 40-80 ευρώ ανάλογα της κατηγορίας (σελ.4) και των προσόντων του υποψηφίου. Το εξάμηνο συμβόλαιο εργασίας περιλαμβάνει 836 ώρες και το ετήσιο συμβόλαιο 1672 ώρες.

Η διαθεσιμότητα αφορά τον ικανό χρόνο ανάληψης εργασίας σε περίπτωση επιλογής. Επειδή οι θέσεις contractors καλύπτουν έκτακτες και επείγουσες ανάγκες απαιτείται διαθεσιμότητα μερικών (2-3) εβδομάδων. Όσο μικρότερη αλλά εφικτή διαθεσιμότητα δηλώνει ο υποψήφιος τόσο πιο ελκυστική είναι η υποψηφιότητά του, σε περίπτωση βέβαια που επιλέγεται για το επόμενο βήμα 4 (συνέντευξη).

Η δέσμευση μη υποβολής υποψηφιότητας με άλλη εταιρεία γίνεται για να μην χρησιμοποιείται το πιστοποιητικό ασφαλείας, με εταιρεία διαφορετική από αυτήν που υπέβαλλε την αίτηση έκδοσης και έλαβε το πιστοποιητικό. Ο υποψήφιος εργαζόμενος θα πρέπει να έχει συνέπεια από το βήμα 1 (επιλογή εταιρείας) μέχρι και την πρόσληψη (βήμα 5), αλλά και την εν συνεχεία καλή συνεργασία με την εταιρεία του. Οι υποψήφιοι που παραβλέπουν την δεσμευτικότητα ενδέχεται να είσπραξουν δυσάρεσκα και απόρριψη από μελλοντικές συνεργασίες.

Όσον αφορά την υποβολή αίτησης υποψηφιότητας θα πρέπει να επιλέγεται σε συνεργασία με την εταιρεία η θέση εργασίας στους ρόλους (2-3 ρόλοι) που συγκεντρώνονται τα απαραίτητα προσόντα και εκεί επικεντρώνεται η προσπάθεια του υποψηφίου. Όπως έχει αναφερθεί στη σελ. 5 η επιλογή πολλών και διαφορετικών ρόλων δεν προϋποθέτει θετική έκβαση της αίτησης.

Ο υποψήφιος μέσω των αιτήσεων και των συνεντεύξεων προσαρμόζει καλύτερα το βιογραφικό του και μαθαίνει να υποβάλλει αιτήσεις και να δίνει συνεντεύξεις για 2-3 ρόλους που έχει επιλέξει ότι του ταιριάζουν. Επίσης σε αυτούς τους ρόλους θα πρέπει να επιζητά την αυτό-βελτίωσή του με πιστοποιητικά, εκπαιδεύσεις, κλπ. Τονίζεται η ανάγκη προσαρμογής της αίτησης για κάθε διαφορετική θέση που «ανοίγει» και υποβάλλεται υποψηφιότητα, ώστε να δημιουργούνται οι προϋποθέσεις πρόσκλησης σε συνέντευξη (βήμα 4).

4. Συνέντευξη

Το γραφείο πρόσληψης contractors του NATO αποστέλλει τις αιτήσεις υποψηφίων που στέλνουν οι εταιρείες στον hiring manager που ενδιαφέρεται να καλύψει κενή θέση. Από τις αιτήσεις επιλέγονται από τον hiring manager έως 4 (short list) για συνέντευξη και οι επιλεγέντες υποψήφιοι για συνέντευξη προσκαλούνται μέσω των εταιρειών τους, συνήθως 15 ημέρες μετά την ημερομηνία λήξης αιτήσεων.

Η συνέντευξη διαρκεί 30-40 λεπτά και περιλαμβάνει τρία μέρη: εισαγωγή (introduction 4-5 λεπτά) από τον υποψήφιο όπου παρουσιάζει το βιογραφικό του εν συντομία, ερωτήσεις (20-30 λεπτά) από τον hiring manager σχετικά με τα duties της θέσης και επίλογος (ερωτήσεις/closing remark - 3 λεπτών) από τον υποψήφιο. Ο υποψήφιος πρέπει να είναι πολύ καλά προετοιμασμένος και κυρίως για το μέρος των ερωτήσεων από τον hiring manager. Επειδή έχει διαβάσει το βιογραφικό του υποψηφίου σχετικά με τα προσόντα, οι ερωτήσεις είναι experience based στα duties και ο υποψήφιος θα

πρέπει να δίνει απαντήσεις εμπειρίας τύπου STAR (Situation Task Action Result). Συνίσταται η πρακτική εξάσκηση συνέντευξης πριν την συνέντευξη με τον hiring manager, σε φιλικό ή συγγενικό πρόσωπο. Αυτό προσδίδει άνεση, αυτοπεποίθηση και ευχάριστη επικοινωνία κατά τη διάρκεια της συνέντευξης.

5. Πρόσληψη – Υπογραφή Συμβολαίου

Ο υποψήφιος ενημερώνεται εντός εβδομάδος από την εταιρεία του, για το αποτέλεσμα της συνέντευξης. Σε περίπτωση πρόσληψης καλείται από την εταιρεία του να υπογράψει συμβόλαιο εργασίας και να αναλάβει εργασία στον χρόνο που έχει δηλώσει ως διαθεσιμότητα και οριστικοποιείται μεταξύ της εταιρείας και του γραφείου contractors του NATO. Τα συμβόλαια είναι συνήθως τυποποιημένα από τις εταιρείες, αλλά καλό είναι ο εργαζόμενος να το μελετήσει για τις λεπτομέρειες και πιθανά σημεία μη κατανόησης, νομικών όρων μη διευκρινισμένων, κλπ.

Μετά την έναρξη εργασίας το NATO εκδίδει κάθε μήνα βεβαίωση ωρών εργασίας, η οποία προσκομίζεται από τον contractor στην εταιρεία του για την πληρωμή του στην συμφωνηθείσα τιμή. Λόγω διεθνών συμβάσεων και κανονισμών οι εταιρείες πληρώνουν τους contractors σε εταιρικό λογαριασμό (business or professional account) σε διασύνδεση με εταιρικό ΑΦΜ, από όπου προκύπτουν τα ανάλογα δικαιώματα και υποχρεώσεις του contractor.

Γενικότερα η διαδικασία πρόσληψης ως contractor και εφόσον έχει εκδοθεί το SC είναι πολύ γρήγορη (αίτηση – συνέντευξη) για αυτό ο υποψήφιος θα πρέπει να έχει προετοιμαστεί ανάλογα για μία γρήγορη μετάβαση στο εξωτερικό και ανάληψη εργασίας. Η ταυτόχρονη προσαρμογή στην χώρα εργασίας αλλά και στο νέο εργασιακό περιβάλλον είναι απαιτητική και καθοριστική της περαιτέρω πορείας. Δημιουργείται ένας «φόρτος» καταστάσεων που θα πρέπει να διαχειριστεί ο contractor και υπό το άγχος της ανανέωσης του συμβολαίου μετά την εξάμηνη ή ετήσια λήξη του. Οι στρατιωτικοί ε. α. λόγω εμπειρίας αλλαγής καταστάσεων, συνήθως δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα και σταδιακά πετυχαίνουν εφόσον επιθυμούν συνεχείς ανανεώσεις και τελικά εξελίσσονται σε NIC.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μετά την αποστρατεία τι;

Αυτό το ερώτημα απασχολεί τους περισσότερους στρατιωτικούς από την περίοδο της ενεργού υπηρεσίας και φυσικά μετά την αποστρατεία. Ο οδηγός πρόσληψης στο NATO απευθύνεται σε όσους επιθυμούν να αναζητήσουν μία νέα ευκαιρία εργασίας, στο εξωτερικό.

Οι διαδικασίες που αναφέρθηκαν παρέχουν τα απαραίτητα βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσει ο ενδιαφερόμενος για πρόσληψη στο NATO, αλλά η επιτυχία εξαρτάται αποκλειστικά στην προσπάθεια που θα καταβληθεί. Τα σημεία ιδιαίτερης προσοχής είναι:

α. *Προετοιμασία:* Χρειάζεται χρόνος τουλάχιστον έξι μηνών για συγκέντρωση στοιχείων βιογραφικού, έκδοση πιστοποιητικού ασφαλείας για contractor, βελτίωση της Αγγλικής γλώσσας, απόκτηση πιστοποιητικών ειδικότητας, δημιουργία LinkedIn profile, εκμάθηση τεχνικών συνεντεύξεων, μελέτη soft skills, αναγνώριση θέσεων ενδιαφέροντος (τι ψάχνω) και δομών του NATO (που ψάχνω) και φυσικά επιθυμία μετάβασης στο growth και challenge zone.

β. *Επιμέλεια αιτήσεων:* Η αίτηση (NIC ή contractor) θα πρέπει να συντάσσεται με επιμέλεια και λεπτομέρεια για να είναι προσαρμοσμένη στα απαιτούμενα (requirements) και στα καθήκοντα (duties) της περιγραφής θέσης (job description). Η συχνότητα υποβολής δεν θα πρέπει να ξεπερνά τις δύο αιτήσεις ανά μήνα.

γ. *Πρακτική εξάσκηση προ συνεντεύξεων:* Δημιουργία πιθανού ερωτηματολογίου συνέντευξης και εξάσκηση με φιλικό ή συγγενικό πρόσωπο. Το βέλτιστο θα ήταν η εξάσκηση με ειδικούς, αλλά λόγω κόστους μπορεί να γίνει στο σπίτι χωρίς κόστος. Ο υποψήφιος χρειάζεται να επιδείξει ενθουσιασμό, αυτοπεποίθηση, άνεση επικοινωνίας και μελετημένα παραδείγματα καθηκόντων.

δ. *Διαχείριση απόρριψης αίτησης και ανθεκτικότητα:* Η απόρριψη αιτήσεων είναι σχεδόν δεδομένη, κανείς δεν επιτυγχάνει με την πρώτη αίτηση όσο καλός/ή και να είναι. Αυτό θα πρέπει να εκλαμβάνεται ως ευκαιρία αναγνώρισης σημείων αδυναμίας για βελτίωση και δυνατών σημείων για περαιτέρω ενδυνάμωση. Μπορεί να χρειαστεί διψήφιος αριθμός προσπαθειών, αλλά με την επιμονή και υπομονή (εκλογή του σκοπού και εμμονή εις αυτόν) η επιτυχία αργά η γρήγορα θα έρθει και μαζί η χαρά και η ικανοποίηση.

ε. *Δημιουργία προσωπικού δικτύου επαφών:* Η εξεύρεση εταφών (references) δεν θα πρέπει να θεωρείται ως αδυναμία του υποψηφίου, αλλά ως ευκαιρία ανάδειξης των ικανοτήτων και των προσόντων του. Εν κατακλείδι χρειάζεται εξωστρέφεια εκ μέρους του υποψηφίου για να επικοινωνήσει το ενδιαφέρον του και να συλλέξει τις απαραίτητες πληροφορίες θέσεως.

Η επιτυχία πέρα των ικανοτήτων και προσόντων είναι θέμα ενημέρωσης, σχεδιασμού, οργάνωσης και επιμονής. Για όσους επιθυμούν να εμβαθύνουν την μελέτη τους στο ερώτημα "Μετά την αποστρατεία τι;" προτείνονται τα παρακάτω βιβλία:

α. *Η Ομορφιά της Αποτυχίας*, Charles Pepin μετάφραση Μαρία Βασιλειάδη, Εκδόσεις ΔΙΟΠΤΡΑ Μάιος 2018.

β. *Η Απάντηση*, Allan & Barbara Pease μετάφραση Πάνυ Ναούμ, Εκδόσεις ΙΒΙΣΚΟΣ 2018.

γ. *Επιτυχημένος Ηγέτης και Μάνατζερ*, Δημήτρης Μπουραντάς, Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ Σεπτέμβριος 2018.

δ. *Communications Skills for Dummies*, Elizabeth Kuhnke, Publications WILEY UK, 2013.

Καλή επιτυχία στον κάθε ενδιαφερόμενο (στρατιωτικό ε. α. ή μη στρατιωτικό) που θα βρει χρήσιμο τον οδηγό και επιδιώξει να εργαστεί στο NATO.

*Αντιστράτηγος (ΔΒ) ε. α.

Διπλωματούχος (ΕΜΠ) Ηλεκτρολόγος Μηχανικός και Μηχανικός Υπολογιστών

Senior Project Manager NATO Communications Information Agency (NCIA)

<https://www.linkedin.com/in/nikolaos-saridakis-5a9385a9/>